

Конкурс

Айырмалы окъучулагыа - тийишли сауыгала

РФ-ни Конституциясыны юнон белгилену чеклеринде Кышкатуну школчулары, кыралны баш законун кылай белгилерге кереклигин кёргозгөн, эришкендиле.

«Биз Россий Федерацияны граждандарыбыз» деген ат бла интеллект оюнда оибиринчи классланы окъучулары юч кыауумга - «Демократла», «Патриотла», «Билимчиле» - юлешкенгендиле.

Оюну курагын, шкода тарыхдан бла обществонан дорле берген устас Моксаланы Раванда билдирген кёре, бу жумушу мурагы сабийлени бизни кыралны конституция мурдорун оюондн билмилери едсору, андан сора да, патриотлук, граждн сезимлеге законга хурмет эте билгере юкюртү болганды.

Конкурс ишле Конституцияны терминологиясын, адамланы эркинликтери билму бла байламлы эдиле. Аны бир кесеге уа РФ-ни Президентини прясатасына аталганды.

Окмуучуланы билмилерине багыны уа «Единая Россия» партияны Черек районда толтуруучу комитетини башчысы Моксаланы Кемал районну администрациясыны башчысыны орунбасары Къазыйланы Анатюлий, айыруу комиссиясыны председатели Эфендиланы Заурбек, район библиотеке методисти Аплайны Фатима эм сагышылган комитетини

специалисти Черкесланы Лейла салганды. Эришилген итгорларына кёре, бек игиле «Демократла» саналгандыла. «Билимчиле» экинчиле болгандыла. Юнончю жери уа «Патриотла» алгандыла. Моксаланы Кемал аланы барасына да сыйла грамотала бла сауыгаланыды. Эфендиланы Заурбек а конкурска кыатышанлагыа «РФ-ни Конституциясыны» бергенди.

ХУРМЕТЛЕУ

Тырныаузда молибден тапханланы унутмайдыла

Новочеркасскны политехника университетини студенткасына, Тырныаузда молибден тапхан Вера Флёровага 16-чы декабрда 100 жыл толук эди. Анга астап Эбрус району админстрациясыны краведение музейини ишчилери «Остагы в памяти людской» деген ат бла кёрмоч курагандыла. Ол Къулайланы Къыйсыны атым жюрюткен Култура дворецде ачылганды.

Бери келген Тырныауздагы вольтрам-молибден комбинаты ветерандары шахарда ол промышленносте алгы юнон кылай турганына халарлагандыла, школчула уа Вера Флёрованы (1913-1936 жылла) кыкска жашаууну юсюнден окугандыла. Ол кюн анда кырауучу кёл эди. Ала, геологлары, биринчи шахарда ишлеп башлаганына сурталлары бла тыншып, ария материалла да кырагандыла. Музейни экспозициясында анда табылган кёрмочю бир неча торлосо да болганды.

Тырныауун вольтрам-молибден комбинаты тарыхы 1934 жылны кез артында башланганды. Бахсанын башында Шимал-Кавказ геология экспедиция ишлейди. Анга башчылыкны жаш геолог-инженер Борис Орлов этгенди. Барындан да насыбы ары гитче коллектор болуп келген Вераны тутуучулар кырауучуларга ачылган политехника университетинде окуганды.

Кюнлени биринде Тырныауун башында тауда Флёрова эки таш тапханды, кварц бла минералла жабшып. Ала тыш торюонлери, жытыраганыннына кёре да кыраганынне ушыгандыла. Ала, аныча кыты болмай, ол жумушак эди, кылуны тышында андан кёксондум, жытырауук болу кыла эди. Вера ол били, молибден болуп дейди. Ингиде лагерге кыятхандан сора кызы тапханын Орлова кёргозгенди. Экспедицияны таматасы таш молибден породадан болганын айтады. Ол тийреледе жашаган жаш адамла Къоргышынни тауу башында аллай «амам кырагышын» кёл болганын билдиргенди. Амилле тауу тинтип чыккындан сора быладла промышленносте айныркыды деген оюмга келгендиле.

САКЪЛЫКЪ

Автомашнагагыз киши кылуна тюрмезин сюе эсегиз...

Белгиле болганына кёре, 2012-2013 жыллада автомашинала аспамсында кече 00 сагатдан 06 сагата дери кезиде урландыла. Орамдала, юйлени арбаларында турганыла артында ауурук кылат жетди. Урланган а бал кыса кес кыраылыбызда чыктырылган автомашинала (ВАЗ-ла) эдиле. Таш кыраылы транспорстан да кёбюсонде «Тойота» эм «Лexus» маркадагыла аууруучу кыраылы терк-торк тошюкюле.

Аманлыкчыла урлаганган автомашиналары бек алгыа, узак кетпей, гаражда, таша жерледе бурдурадыла. Аны аллайгыты уз акманлыкчыла кыраылы болууну, тутуну кыыйн этеди.

Былай «улуу фяйда» берген аманлыкчылыкны кёл адам билгиле, келиши эдиле. Аны техника жаны бла кючю регионла араны байламлыклары барды. Каспери да право нызанын сакытуу органы ишлеу халдарын эсте билдирди. Ол торлю амалла, онла халыкчалык этилген аманлыкчылыкны ачыкларла уа болгонда кыыйнды.

Алай ишчи терк ачыкыланмагызыны дагыда бир Сайтуу - адамла полицияга урланган автомашиналары юсюнден заманында билдирмейдиле. Жаш адамла автотранспортну, безиреп, эркинлеткен кетерди юнон сюркот кетген кезиле кёл болдыла. Алай аслам адам, бирде болуп, автомашинала кыял жетиде эселе, ала мурдарлык, чабуулулук этерге, тонарга, зорларга хайырландыла аланы.

Аманлыкчылык Кесигизни алдатмагыз

Арт кезиледе аманлыкчылыкны жаңы торлосо кенг жайыла барды. Ол телефон бла сөлөшкн этилген хайылабыды. Акманлыкчы, ауазын торлендирип, аууна тошюрюрге мурад этти адамчына, кече, кюн демей, телефон бла сөлөшкн, жуугун, ахул (жашынг, кызынг, туудун) улуу кыялчылыкка тошкенди, ол полицияда да, дейди да, мен телефонну полициядагы берме дем, сёзон бошайды. Ол а, следовательча сөлөшкн, былай айтады: «Сизни ахулугу улуу аманлык этгенди,

аны култарыр юнон ахна ноктабу керекди...» Алай айты сөлөшкен аманлыкчылагы минамагызы. Екурюкючю, жалган полициячыны тасасын билмиле бир кыаум соруу бергиз. Сёз юнон, туудугузууну турган юнон, ол кыайда жашаганын, юйорюнде кимле болганын айтырар излетки. Ол аларга тюз жууап бералмаса, аманлыкчы болганын билгиз.

Андан сора уа аманлыкчыла ахулларыны кыайсыны атындан сөлөшкен эселе да, телефон бла аны табыгызы. Телефонну ишлеймей эсе, башка жуугузууга сөлөшкн эсе да, тууганыны, туудугузуу бир торлю аманлык иште кыатышканын бла кыатышмагызын, жол-транспорт аварияга тошкеннин бла кыалганын билгиз. Дагыда дежурни полицияга 02 телефонна сөлөшкн, сөзгөнлик этеди.

Болода профилактика мадарла не кёл этсе эселе да, автотранспортну урлау, сюркот кетюу азаймайды. Андан тийишли юнон этилгер керекди. Бек алгыа, автомашиначыны иелери улуу кёлю болмасына. Орамдала, кёл кыаты юйлени арбаларында турган транспорт урулганда бек байтамалды. Андан сора да, бу сагытта автотранспорт урланмачы этимно жаңы бек кючю амалчыны чыккынданды. Кертиди, аланы багылары уучу тошюди. Алай автомашиначылары суурук кёл жетмезин суйгеле аланы аспаса, сюкюрангырык тийюлдю.

РЕДКОЛЛЕГИЯ: БЕШПАЙЛАНЫ Муталип (баш редактору орунбасары) КЪОНАКЪЫЛАНЫ Хасан (баш редактору орунбасары) ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жуаплы секретары) ТЕКУЛАНЫ Хауа (жамауат - политника бөлүмүнө таматасы)

ТЕЛЕФОНЫ: РЕДАКТУРУ ИРМЕННИН - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жуаплы секретарь - 42-66-85. Секретарь - 40-93-62. Корреспондент - 42-63-52. РЕДАКЦИЯНЫ БЕНОМЛЕРИ: Жамауат-политика бөлүм - 42-67-68, 42-24-02. Экономика бөлүм - 42-66-73. Култура бөлүм - 42-75-82. Социальный политика бөлүм - 42-66-76, 40-59-18. Жыгылмакыла эм спорт бөлүм - 40-39-93, 42-66-71. Письмо аму реклама бөлүм - 42-37-94. Тиражчыла бөлүм - 47-31-28. Сурат алычу - 42-68-72. Бухгалтерия - 42-30-87. Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бек кылат хожортомейди. Къыз жазмалыга рецензия этилмейди эм ала артка кыайтырмаймдыла. Газетде басмалардын материалла айтылган оюмла редакцияны оюму бла келишимге болуудыла. Ала айтылган хар зат юнон терк окуна 50000 сомну С.-ны аты бла жиберини тилгенди. Амалчысыз кыалган киши мыймак айтылган аханы Россияны Сербияны Нальчикке бөлүмюно юсо бла ол адамга жибергенди. Алай бла юйорге улуу кырачын тошюди. Осман ТОХОВ, Россияны МВД-сыны Нальчикке управленясыны следствие службаыны 1-чи бөлүмюно тамата следователь, юстицияны тамата лейтенанты.

Тюбешуу

Онгларты чекленгенлени чёк сиз жетишимлери

Къабарты-Малкыны Т.К. Малъбахов атлы Миллет библиотекесында 11-чи Паралимпиада оюнланы чеклеринде школчуланы башламчылыклары бла, «Спорт мени жашауумда» деген темага жораланы, тюбешуу болганды. Анга спорт эм туризм министрини кылуугун толтурган Аслан Афаунов, «Единая Россия» политика партияны регионда толтуруучу комитетини башчысы Татьяна Канунникова, спортчула, тренерле да кыатышкандыла.

Библиотеканы ишчилери уа алагы Паралимпиада оюнланы юсюнден китап-сурат кёрмоч хазырагандыла. Анда Валентин Диклуны, Юрий Власову, хар кюндөн да, ауругуналарына да кырамай, жарат эте, хорламга итинген адамланы сөйрлик кыдарлары юсюнден материаланы кёрюрге онг бар эди. Алай Паралимпиада оюна Англияда врач Людвиг Гутман чекленген онгларты болгун урушу ветерандары араларында эришуу курагында жаратылгандыла. 1998 жылдан бери уа ала халкыла аралы даражада бардырылып башлагандыла.

«Ал кезиледе жарат уети кыыйнырак кёрюнгөн эсе да, эки андан не излгенени бармакчалы болушкуллары бла билдиралама. Заур огурлу, кимге да болушкулга келгере хазыр адамды», - дейди Мухамед Емкужев.

«Ата журтуну алдында кыыйны юнон» майдал бла сауылганды. Аны тренери Александр Юлюшин айтканы кёре, Ахмед жарат этиге кёлю бла берилди, жарык, хорламга улуу итинуюноло болгун сабыйди.

«Ал кезиледе жарат уети кыыйнырак кёрюнгөн эсе да, эки андан не излгенени бармакчалы болушкуллары бла билдиралама. Заур огурлу, кимге да болушкулга келгере хазыр адамды», - дейди Мухамед Емкужев.

РФ-ни Билим берюноу сыйлы ишчиси, тренер Александр Илатов а Инна Танашева бла Иван Ботичин юйрөгеди. Инна дюзюндан кыралны кубогунда бешинчи жери алганды. Илатов а сөөклерде ауругуналары араларында жемгил аттегикан Россияны биринчилигинде хорлаганды. 2011 жылда 400 метрге чабуула эм ядрону тортоюда дюзьирланы санына киргенди, былай а спортну устасына кандидатны нормативин толтурганды.

Жарыгууга, ботюнокюде да, кылай бир социальный программа жарадырыла эсе да, сакытала жамауат жашауга башхала бла тенг кыатышкыра тийишли онгла этилмейдиле. Алай ала, не торлю чырмауу жаш тило, юнон эм абардан сора, решедиле, анда ахык жетишмиле бардыла. Ол былай дюзюндан кыралны чемпионаттыда экинчи жери, арда уа дагыда РФ-ни Кубогун алганды, спортну устасына Ирек Зарипову,

«Ал кезиледе жарат уети кыыйнырак кёрюнгөн эсе да, эки андан не излгенени бармакчалы болушкуллары бла билдиралама. Заур огурлу, кимге да болушкулга келгере хазыр адамды», - дейди Мухамед Емкужев.

Аланы барасын да Татьяна Канунникова алгышылганды. Ол спортчулага, тренерлеге да мобилный телефонла да сауыгаланыды, библиотекедан а аспага киталпа берилгенди.

Карате

Улуу кыыйн салганлагыа - майдалла

Румынияда Карашево шахарда стилиеве ератоны ашыра торлюсюнден дуняны биринчилиги бла чемпионаты бардырылгандыла. Алагы жыйырма кыралдан юч жюзден аслам спортчу жаш тило, юнон эм абардан сора, решедиле, анда ахык жетишмиле бардыла. Ол былай дюзюндан кыралны чемпионатыда экинчи жери, арда уа дагыда РФ-ни Кубогун алганды, спортну устасына Ирек Зарипову,

«Ал кезиледе жарат уети кыыйнырак кёрюнгөн эсе да, эки андан не излгенени бармакчалы болушкуллары бла билдиралама. Заур огурлу, кимге да болушкулга келгере хазыр адамды», - дейди Мухамед Емкужев.

«Ал кезиледе жарат уети кыыйнырак кёрюнгөн эсе да, эки андан не излгенени бармакчалы болушкуллары бла билдиралама. Заур огурлу, кимге да болушкулга келгере хазыр адамды», - дейди Мухамед Емкужев.

Алай бла келерини ауурлук эм жыл сан катариларында Туркменистан бла Руслан Шогенов кытылганды. Ала спортчу халкыла аралы устасына кандидатны нормативин толтурганды. Ахачи Аликоч экинчи жерге чыккынданды. Аслан Шогенова бла Аслан Маковое «домлак» жетгенди. Бу эселегере кёре, Тамерлан дуняны биринчилигин юч кере чемпионду, Руслан Шогенова уа эм иги техникасы юнон эчки саууга берилгенди. Ол дуняны эки кере чемпиону. Дагыда эки спортчу - Аслан Шогенов бла Аслан Маков - сауукчыларына чыл тошючю юнон, сөрмешлери ахыры дери бардыралмагандыла. Аяны барасын да стилиеве каратеде республиканы баш тренери Шахмырзаланы Шахмырза бла Мурат Сабанчиеву юйрөгеди.

«Ал кезиледе жарат уети кыыйнырак кёрюнгөн эсе да, эки андан не излгенени бармакчалы болушкуллары бла билдиралама. Заур огурлу, кимге да болушкулга келгере хазыр адамды», - дейди Мухамед Емкужев.

«Ал кезиледе жарат уети кыыйнырак кёрюнгөн эсе да, эки андан не излгенени бармакчалы болушкуллары бла билдиралама. Заур огурлу, кимге да болушкулга келгере хазыр адамды», - дейди Мухамед Емкужев.

БОКС

Дуняны биринчилиге кыатышыркыды

Оренбургда бардырылган 1998-жылдада турган ююмданы араларында АИБА-ны сыйлы президенти Н.А. Никфоров-Денисову намысына жораланган битеуросу тюринде Бабуентден боксу жашыбыз Тюменланы Бийберт жорам болдуранды.

«Ал кезиледе жарат уети кыыйнырак кёрюнгөн эсе да, эки андан не излгенени бармакчалы болушкуллары бла билдиралама. Заур огурлу, кимге да болушкулга келгере хазыр адамды», - дейди Мухамед Емкужев.

«Ал кезиледе жарат уети кыыйнырак кёрюнгөн эсе да, эки андан не излгенени бармакчалы болушкуллары бла билдиралама. Заур огурлу, кимге да болушкулга келгере хазыр адамды», - дейди Мухамед Емкужев.

«Ал кезиледе жарат уети кыыйнырак кёрюнгөн эсе да, эки андан не излгенени бармакчалы болушкуллары бла билдиралама. Заур огурлу, кимге да болушкулга келгере хазыр адамды», - дейди Мухамед Емкужев.

«Ал кезиледе жарат уети кыыйнырак кёрюнгөн эсе да, эки андан не излгенени бармакчалы болушкуллары бла билдиралама. Заур огурлу, кимге да болушкулга келгере хазыр адамды», - дейди Мухамед Емкужев.

«Ал кезиледе жарат уети кыыйнырак кёрюнгөн эсе да, эки андан не излгенени бармакчалы болушкуллары бла билдиралама. Заур огурлу, кимге да болушкулга келгере хазыр адамды», - дейди Мухамед Емкужев.

Атталаны тукум совети иш кёлю, аделди, огурлу эмда намыс улуу журюген АТТАЛАНЫ Магометни жайы Кыраакый илгенни юсюнден бушуу этип билдиреди эмда аны юйорнео бла ахулдарына кыагы сёз береди.